Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
dapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

ESTI HÍRLAP

A MŰVÉSZET ÜNNEPE

Tizenhárom új kiváló és érdemes művész

Tegnap este tizenhárom sürgönyt kézbesített a posta. Ünnepi meghívókat, kitüntetések osztására, a parlament Munkácsy-termébe. Tizenhárom művész indult ma reggel meghatott örömmel az elismerésért.

Ma délelőtt a parlamentben *Kovács Margit* és *Mikus Sándor* kiváló művészek, *Péchy Blanka, Makay Margit, Szabó Ernő, Ráday Imre, Neményi Lili, Takács Paula, Bordy Bella, Gorka Géza, Kmetty János, Burghardt Rezső* és *Baló Elemér* érdemes művészek hallgatják az Elnöki Tanács elnökének üdvözlő szavait.

Nagy hatású művészi alakítások, színházi élmények, tárlatokon látott, színekben, vonalakban rögződő festmények, karcsú vázák, kerámiák, szobrok emlékét őrizzük, s idézzük fel, ha hallunk róluk.

Ifjúságuk alkotó éveik jó része művészetüktől idegen, értetlen, mostoha világban, emberségüket, ízlésüket taszító társadalomban telt el. A változás, amely tizennégy esztendővel ezelőtt hazánkra köszöntött, méltó keretbe állította tehetségüket. Alkotó, gazdag évek sorakoznak mögéjük. Ebben a tizennégy esztendőben ajándékozott meg művészetük a legmaradandóbb élményekkel. Ezekről szólt üdvözlő beszédében *Dobi István* is.

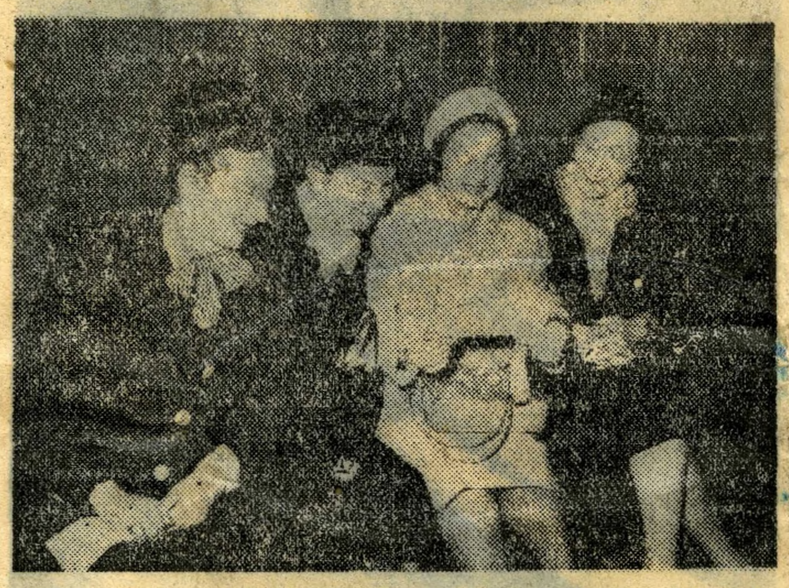

Neményi Lili, Péchy Blanka, Bordy Bella, Makay Margit

— A szocialista építés nagyszerű vívmányai — mondotta a továbbiakban — mind szélesebbre tárják a művészetek felvirágzásának, népünk kulturális felemelkedésének lehetőségeit is. Felszabadulásunk évfordulója éppen ezért a legkifejezőbb alkalom arra, hogy kitüntessük azokat a művészeket, akik kimagasló érdemeket szereztek a szocialista kultúra terjesztésében és ápolásában. Csak felszabadult országunkban bontakozhatott ki igazán az önök, s népünk sok más érdemes és kiváló művészének alkotó tehetsége, csak ez szülhette azt a megbecsülést, a nép magas elismerését, amelynél drágább és értékesebb nem lehet az ember, a művész számára.

A kiváló és érdemes művész címek átadásánál jelen volt *Kállai Gyula* államminiszter, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, *Aczél György*, a művelődésügyi miniszter első helyettese, *Kristóf István*, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára *Orbán László* és *Major Tamás*, az MSZMP Központi Bizottságának tagjai.

Kiosztották a József Attila, a Liszt-, Erkel-, Munkácsy-, Balázs Béla és Jászai-díjakat

Ma délben tizenkét órakor a Művészeti Szövetségek Házában ünnepélyes keretek között osztották ki költőknek, íróknak, művészeknek az 1959. évi irodalmi és művészeti díjakat. Az alábbiakban közöljük a kitüntetettek névsorát:

József Attila-díj

I. fokozat

MESTERHÁZI LAJOS írónak, „Pár lépés a határ" c. regényéért és a „Pesti emberek" c. darabjáért.

SZÁNTÓ GYÖRGY írónak, az ifjúság számára írt történelmi regényeiért.

NÁDASS JÓZSEF írónak, irodalmi munkásságáért.

II. fokozat

SZABÓ MAGDA írónak, „Freskó" és „Mondják meg Zsófikának" c. regényeiért.

BERKESI ANDRÁS írónak, „Októberi vihar" c. regényéért.

ERDŐS LÁSZLÓ írónak, „Levelek Bécsbe" c. műveért.

KÁLLAI ISTVÁN írónak, „Kötéltánc" c. darabjáért.

SZABOLCSI MIKLÓS kritikusnak, kritikai munkásságáért.

GARAI GÁBOR írónak, „Ének a gyógyulásért" c. kötetéért.

III. fokozat

GERENCSÉR MIKLÓS írónak, „Ember a mesgyén" c. elbeszéléskötetéért.

GERGELY MÁRTA írónak, „Szöszi" és „A mi lányunk" c. ifjúsági regényeiért.

DIÓSZEGI ANDRÁS kritikusnak, kritikai munkásságáért.

SZÁNTÓ JUDITNAK József Attila irodalmi hagyatékának gondozásáért.

Liszt Ferenc-díj

I. fokozat

MELIS GYÖRGY operaénekesnek, kiváló alakításaiért.

BÁCHER MIHÁLY zongoraművésznek, kiemelkedő sikerű hazai és külföldi szereplései.

GULYÁS GYÖRGY karmesternek, kiemelkedő kóruskarmesteri tevékenységéért.

II. fokozat

DÉNES VERA gordonkaművésznek, kimagasló művészi eredményeiért.

SZECSŐDY IRÉN operaénekesnek, az operai, valamint az oratóriuméneklés terén kifejtett művészi munkásságáért.

GABOS GÁBOR zongoraművésznek, kiemelkedő sikerű hazai és külföldi szereplései.

MOLDOVÁN STEFÁNIA operaénekesnek, a szegedi Nemzeti Színház operaelőadásaiban nyújtott kiváló teljesítményeiért.

III. fokozat

VIRÁGOS MIHÁLY operaénekesnek, a debreceni Csokonai Színház operaelőadásaiban nyújtott kiváló teljesítményeiért.

Erkel Ferenc-díj

II. fokozat

SÁRAI TIBOR zeneszerzőnek, Tavaszi concertójáért és tömegdalaiért.

SZŐNYI ERZSÉBET zeneszerzőnek, „Makrancos királylány" c. gyermekoperájáért, divertimentójáért és pedagógiai műveiért.

III. fokozat

HIDAS FRIGYES zeneszerzőnek, oboaversenyéért és concertinójáért.

Munkácsy Mihály-díj

I. fokozat

RASZLER KÁROLY grafikusművésznek, 1958-ban rendezett kiállításáért.

II. fokozat

FENYŐ A. ENDRE festőművésznek, nagy sikerű gyűjteményes kiállításáért.

JURIS IBOLYA textiltervező művésznek, Budapesten és Kínában rendezett kiállításáért.

JAKUBA JÁNOS festőművésznek, Budapesten és Csehszlovákiában rendezett kiállításáért.

III. fokozat

MAKRISZ ZIZI grafikusművésznek, 1958-ban rendezett kiállításáért.

SINKA MÁTYÁS grafikusművésznek, 1958-ban megjelent alkalmazott grafikai alkotásaiért, valamint a Legújabbkori Történeti Múzeumban szerepelt kiállítási grafikáiért.

BRÓDY VERA bábtervezőnek, a Bábszínházban 1958-ban bemutatott darabok bábuinak terveiért.

KUND ERNŐ festőművésznek, 1957-ben rendezett kiállításáért.

CSILLAG VERA grafikusművésznek, könyvillusztrációjáért és grafikai munkásságáért.

Balázs Béla-díj

I. fokozat

MAKK KÁROLY filmrendezőnek, sokoldalú művészi munkásságáért, különösen „A 39-es dandár" c. film rendezéséért.

PÁSZTOR ISTVÁN filmoperatőrnek, kiemelkedő művészi munkájáért.

II. fokozat

TÖRÖCSIK MARI színművésznek, a „Körhinta", a „Vasvirág" és az „Édes Anna" c. filmekben nyújtott kimagasló alakításaiért.

III. fokozat

KISS JÓZSEF szinkronrendezőnek, a „Halhatatlan garnizon", a „Szállnak a darvak" és a „Félkegyelmű" c. filmek kitűnő szinkronizálásáért.

Jászai Mari-díj

I. fokozat

RUTTKAI ÉVA színművésznek, kiemelkedő művészi alakításaiért.

KORMOS LAJOS színművésznek, a szegedi Nemzeti Színház tagjának, kiemelkedő alakításaiért.

II. fokozat

KAZÁN ISTVÁN főrendezőnek, kiemelkedő rendezői munkájáért.

SZABÓ GYULA színművésznek, a „Szélvihar"-ban és a „Tegnap" c. filmben nyújtott kiváló alakításaiért.

SUKA SÁNDOR színművésznek, a „Peer Gynt", „A rettegés birodalma" és a „Windsori vig nők" c. darabokban nyújtott kiemelkedő alakításaiért.

PSOTA IRÉN színművésznek, a „Nem vagyunk angyalok", a „Szilveszter" és a „Courage mama" c. darabokban nyújtott kiváló alakításaiért.

FEHÉR TIBORNAK, a miskolci Nemzeti Színház művészének, „Farkasok és bárányok" és a „Svejk" c. darabokban nyújtott alakításaiért.

KATONA FERENCNEK, a pécsi Nemzeti Színház igazgatójának, kiemelkedő rendezéseiért.

III. fokozat

ROZSOS ISTVÁN színművésznek, színészi alakításaiért.

CZÉH GITTÁNAK, az Állami Déryné Színház színművészének, a „Szökimondó asszonyság"-ban és a „Tartuffe"-ben nyújtott alakításáért.

ANGYAL SÁNDORNAK, a debreceni Csokonai Színház színművészének, az „Éjjeli menedékhely", a „Romeo és Julia" és a „Hamiskártyások" c. darabokban nyújtott kiváló alakításaiért.

OLSAVSZKY ÉVÁNAK, a győri Kisfaludy Színház színművészének, a „Tanítónő" és a „Pesti emberek" c. darabokban nyújtott kiemelkedő alakításaiért.

FARKAS ANNINAK, a kaposvári Csiky Gergely Színház színművészének, művészi munkásságáért.

CSINADI ISTVÁN díszlettervezőnek, kiváló díszletterveiért.

„A gyermekváros számára készítek faldekorációt"

Kovács Margit kerámiáit a világ minden táján ismerik. Fésülködő fiatal parasztlányai, kedves arcú anyácskái jellegzetes típusai a magyar kerámiaművészetnek. Legutóbb a velencei biennálén szerzett újabb babérokat a magyar képzőművészetnek.

Tegnap nagy munkában érte az örömhír: a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze címmel tüntetik ki.

— *A fóti Gyermekváros számára készítek faldekorációt. Sürgős munka, májusra be kell fejeznem. Sok örömem van benne — fákat, őzikéket, gyerekeket, szóval mesehangulatú kompozíciót alkotok.*

— Ehhez a szép munkához bizonyára sok új erőt adott a jó hír?

— *Igen... Bevallom, lámpalázas vagyok. Emberi dolog. A lámpalázamat fokozza, hogy én köszönöm meg a művészek nevében a forradalmi munkás-paraszt kormány megbecsülésének e szép tanúbizonyságát. Említettem is, amikor erre szó került, félek, hogy a meghatottságtól zavarban leszek és nem tudom úgy elmondani köszönetünket, ahogy az ünnepi alkalom megkívánná. Szerencsére, megnyugtattak, hogy hasonló alkalommal mások sem viselkednek vitézebbül...*

„Önbizalmam és munkakedvem megerősödött"

Akkor is tavasz volt, amikor *Mikus Sándor* szobrászművész tegnap a késő esti órákban értesült az örömhírről.

— *Közhelynek hat, de hiába, nem tudom másképp megfogalmazni: végtelenül örülök. Az utóbbi időben volt bennem egy átmeneti letörés... Kitüntetésem nagyon váratlanul ért, és éppen ezért fokozottabban jólesik. Bizonyítja, hogy szubjektív dolog volt részemről az elmúlt időkben érzett bizonytalanságom. Most nagy segítséget kaptam. Nemcsak önbizalmam, hanem munkakedvem is megerősödött.*

— Milyen jelentősebb alkotáson dolgozik?

— *Sok tervem van. De munkáim közül, amit jelentősnek mondhatunk, azt nemrég fejeztem be. A Lenin-pályázatra én is küldtem egy művet. Most várom az eredményt. A várakozás feszültségét azonban — ugye, nem kell különösen hangsúlyoznom — nagyon feloldja a most ért öröm.*

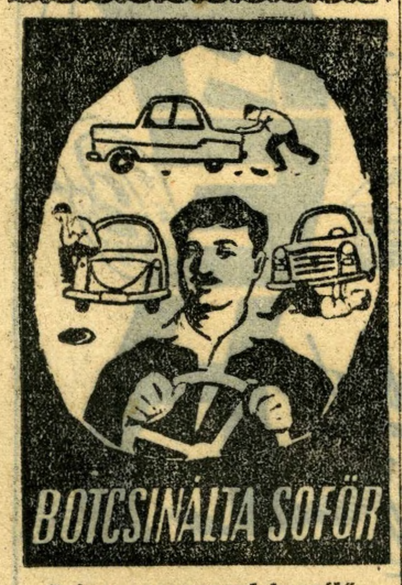

Színes, magyarul beszélő szovjet filmvígjáték.

Bemutató: április 9.

„Minél többet színpadon lenni!"

Egy éven át, ha megpillantották a színpadon vagy a mozi vásznán, sosem a nevét mondták, hanem ezt: *„Hannibál tanár úr"*. Ezzel a szerepével szerzett hírnevet az egész országban, sőt külföldön is. Azóta láttuk operettben és prózában, bohózatban és drámai szerepben. Melyik vajon az igazi szerepköre?

— *A drámához húz a szívem* — mondja *Szabó Ernő*. — *De, ha őszinte akarok lenni, hozzá kell tennem, hogy az operettről és a bohózatról sem tudnék lemondani. Szeretem a változatos feladatokat, — sokféle szerepet alakítani, sokféle figurát megformálni.*

Valóban, ezzel szerettette meg magát a közönséggel Szabó Ernő, minden szerepében sajátos, karakterisztikus figurát épít fel. Íze, színe van minden szerepének.

— *Mert minden szerepet meg lehet szeretni* — magyarázza. — *A színházat kell szeretni.*

— Tervei?

— *Minél többet színpadon lenni. Ennél többet, mást nem is kívánok.*

„Martos Flórára emlékezem"

Valamikor a pódiumon érezte magát a legjobban otthon. A harmincas években minden lehetőséget megragadott *Baló Elemér*, hogy a munkások között terjeszthesse, megszerettesse a forradalmi költészetet.

— *Ma már nem léphetek fel pódiumon, egészségi állapotom nem teszi lehetővé. Pedig életem legszebb emlékei közé tartoznak azok a szavalóestek, amelyeket minden akadályoztatás ellenére újra és újra megrendeztünk. A vasasoknál, a szűcsöknél szerepeltem sokat, ott éreztem, hogy milyen erős agitációs fegyver az irodalom és a művészet.*

Baló Elemér „gyanús elem" volt Horthy hatóságai számára, neki is számolnia kellett a veszéllyel. De ez nem riasztotta vissza attól, hogy ne bocsássa rendelkezésre lakását hosszú időn át illegális találkozók céljaira.

— *Martos Flórára emlékezem most, hogy ezt a nagy kitüntetést kaptam* — mondja. — *Otőle tanultam meg először, hogy nem lehet más igaz művészet, mint amelyik a népet szolgálja. Az ő sejtjében dolgoztam, elsősorban kulturális feladatokat bíztak rám.*

— A jövő?

— *Hatvanhat éves vagyok. Szeretnék még sokat tenni a művészetért, a nép kultúrájáért.*

„Igyekeztem ott folytatni, ahol 1919-ben abbahagytam"

Péchy Blanka legutóbb két szerepben — a Pesti emberek és Az én családom annyira különböző anya-figuráiban — adott ízelítőt nagykultúrájú, finoman árnyaló színpadi művészetéből. A művésznő a Vígszínházban kezdte pályáját, majd a régi Magyar Színház színpadán aratott sikereket. A Tanácsköztársaság bukása után az ellenforradalom leparancsolta a színpadról és negyedszázadon át kísérte, akadályozta művészi kibontakozását a mellőzés.

Ha megtagadja elveit, feladja a néphez fűző emberi és művészi kapcsolatokat, — övé minden siker és hivatalos elismerés. De Péchy Blanka hű maradt a forradalom emlékeihez és hagyományához.

— *1945-ben* — mondja — *igyekeztem ott folytatni, ahol 1919-ben abbahagytam.*

Péchy Blanka nemcsak mint színész áll az első vonalban. Jászai Mari emlékét idéző könyve a legjobb magyar színháztörténeti memoárok sorába tartozik. Második kiadása is készül már; ebben Jászai Mari művészi elveit és módszereit ismertető fejezetek is helyet kapnak. S ha ezeket megírta, saját színészi pályája élményeit, tapasztalatait foglalja kötetbe.

„Népszerűsíteni akarom az új magyar lírát"

Neményi Lili nevét Berlintől Pekingig ismeri az operaházak közönsége. Budapest operarajongóinak is kedvence. Tizennégy szerepben — Mozart-, Puccini-, Verdi-operákban lép fel, s hódítja meg hangjával játékával a szíveket. Művészi álmairól, terveiről, szívesen beszél:

— *Szeretném énekelni a Bajazzók Neddáját és a Rózsalovag Sophie-ját. Feladatomnak érzem élő magyar költők megzenésített verseinek bemutatását, népszerűsítését. Legközelebbi estem műsorát a legújabb magyar líra anyagából válogatom össze. Műsoromon szerepelnek majd a legfiatalabb költőnemzedék megzenésítésére alkalmas, dalba kívánkozó versei is. Magam válogatom az anyagot, és szeretném megnyerni ehhez a munkához a legjobb zeneszerzőket is. A régebbi magyar költészet és a világirodalom megzenésített darabjait is műsoromon tartom. Ezeket a lírai és zenei miniatűröket — akárcsak operaszerepeimet — nagyon szeretem, és örülök, ha minél több embert segíthetek szépségük élményszerű megértéséhez*

Kellemes meglepetés a „KÉK DUNA" SZALON

Nyitva du. 18 órától.
(Lánchíd mellett a Dunán.)
Zongoránál:
Tárai Turbucz Gyula.
Kedvező idő esetén de. 10 órától.

NAPOZZON ÖN IS A KÉK DUNÁN!

Hideg büféáruk. Sör.
Hűsítő italok.
Eszpresszókávé.